

RECENZJA

**dorobku naukowego Pani doktor Eweliny Kochanek
w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie**

1. Podstawa formalna opracowania recenzji

Podstawę przygotowania recenzji stanowiło *Pismo Rady Doskonałości Naukowej z dnia 31 stycznia 2022 r. nr Z5.4000.137.2021.4.GS w sprawie wyznaczenia części składu komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Ewelinie Kochanek w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie; Uchwała Rady Dyscypliny Naukowej „Nauki o Bezpieczeństwie” Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego Nr 28/RDN NoB/2022 z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Eweliny Kochanek oraz Uchwała Rady Dyscypliny Naukowej „Nauki o Bezpieczeństwie” Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego Nr 103/RDN NoB/2022 z dnia 23 listopada 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Eweliny Kochanek.*

Recenzja została opracowana na bazie otrzymanego dorobku naukowego, w tym: publikacji wskazanej jako zasadnicze osiągnięcie naukowe pt. *Wielowymiarowość interesów energetycznych w dobie transformacji systemowej*, Wyd. WAT, Warszawa 2021, ISBN 978-83-7938-305-4 (ss. 230) oraz wersji elektronicznych znaczącej części upowszechnionych prac Habilitantki (2 monografie i 15 artykułów). Ponadto wzięto pod uwagę informacje zawarte w dokumentacji, którą stanowił: *Autoreferat* (Załącznik 2) oraz *Wykaz opublikowanych prac naukowych oraz informacji o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki* (Załącznik 4).

Ocenę przeprowadzono w oparciu o wymagania zawarte w art. 219. ust. 1. pkt 2. i 3. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* oraz *Uchwale Senatu Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego Nr 99/WAT/2021 z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie określenie „Sposobu postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego w Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego”.*

2. Charakterystyka sylwetki Habilitantki

Doktor Ewelina Kochanek już od 2005 roku, tj. po ukończeniu studiów II stopnia na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego, zawodowo zajmuje się szeroko rozumianą problematyką bezpieczeństwa państwa.

W latach 2005-2011 jako pracownik Biura Bezpieczeństwa Narodowego – początkowo, jako asystentka Szefa BBN, a następnie rzeczoznawca w Gabinetcie Szefa BBN – aktywnie uczestniczyła w szeregu przedsięwzięciach służbowych, z obszaru bezpieczeństwa państwa, o zasięgu krajowym oraz międzynarodowych, ukierunkowując swoją działalność poznawczą i rozwój zawodowy na kwestie kształtowania bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Konsekwencją chęci dogłębnego poznania zagadnień związanych z zapewnieniem państwu i jego obywatelom odpowiedniego poziomu stabilności i niezależności w obszarze pozyskiwania, wytwarzania, podziału i konsumpcji energii były podjęte przez nią, w 2006 roku, niestacjonarne studia doktoranckie na Wydziale Strategiczno-Obronny Akademii Obrony Narodowej w Warszawie.

Czteroletni okres studiów w AON, w trakcie którego Habilitantka miała okazję rozwinąć warsztat metodologiczny badań naukowych, wzbogacić wiedzę teoretyczną z zakresu bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa energetycznego oraz udoskonalić umiejętności pisarskie (w tamtym czasie popołniła m.in. 9 artykułów naukowych), został zwieńczony publiczną obroną rozprawy doktorskiej pt. *Strategia sektora energetycznego Polski a bezpieczeństwo państwa*, przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. dra hab. Janusza Płaczka i uzyskaniem *stopnia doktora nauk wojskowych w specjalności logistyka*, nadanego uchwałą Rady Wydziału Zarządzania i Dowodzenia Akademii Obrony Narodowej z dnia 26.10.2010 r.

Ukończenie studiów III stopnia z sukcesem umożliwiło dr Ewelinie Kochanek rozpoczęcie, z dniem 01.10.2011 r., nowego etapu kariery zawodowej, związanej stricte z działalnością naukową i dydaktyczną, w charakterze nauczyciela akademickiego, na stanowisku adiunkta (2011-2013 r.) i wykładowcy (2013-2016 r.) w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum oraz adiunkta (2012-nadal) w Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Szczecińskiego.

Analiza zgrubna przedstawionego do oceny dorobku naukowego pozwala wyodrębnić dwa uzupełniające się nurty dotychczasowej aktywności poznawczej Habilitantki. Obszarem Jej zasadniczego zainteresowania naukowego jawi się być bezpieczeństwo energetyczne i geopolityka energetyczna, natomiast obszar poboczny związany jest z zarządzaniem

kryzysowym i zarządzaniem logistycznym w sytuacjach kryzysowych.

Jak już wskazano dr Ewelina Kochanek rozpoczęła działalność naukową przed szesnastoma laty realizując procedurę przewodu doktorskiego, którą poprzedziła siedmioletnia praktyczna działalność zawodowa jako pracownika Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

Będące następstwem wyborów życiowych: wiedza, umiejętności i kompetencje stanowiły niewątpliwie bogatą podbudowę naukową Habilitantki i umożliwiły szerokie, wieloaspektowe spojrzenie na bezpieczeństwo narodowe, w tym przede wszystkim jego energetyczny filar, oraz wykorzystanie w prowadzonych badaniach wieloletniego doświadczenia, wynikającego z pracy zawodowej, dydaktycznej i wiedzy wieloźródłowej.

Wykazane osiągnięcia naukowe dowodzą, że dr Ewelina Kochanek jest osobą w trakcie ciągłego merytorycznego rozwoju, liczącego kilkanaście lat pracy akademickiej, w trakcie której doskonaliła swój warsztat badawczy, a także kilkuletniego okresu aktywności zawodowej w instytucjonalnym sektorze bezpieczeństwa państwa, który umożliwił jej poznanie praktycznych aspektów kształtowania środowiska bezpieczeństwa w makroskali.

3. Ocena dorobku naukowego

3.1. Ocena publikacji zgłoszonej jako zasadnicze osiągnięcie naukowe

Habilitantka jako główne osiągnięcie naukowe, będące podsumowaniem Jej rozwoju naukowego po uzyskaniu stopnia doktora, wskazała monografię: *Wielowymiarowość interesów energetycznych w dobie transformacji systemowej*, Wyd. WAT, Warszawa 2021, (ISBN 978-83-7938-305-4). Recenzentami wydawniczymi przedmiotowej pracy byli: prof. dr hab. Bogdan Grenda i prof. dr hab. Marian Kopczewski.

We wskazanym dziele podjęto problematykę transformacji energetycznej oraz interesów energetycznych liczących się na świecie graczy. Tym samym obszarem dociekań Autorki został globalny rynek energetyczny ze skupieniem uwagi na podmioty instytucjonalne i ogólnogospodarcze zasadniczo funkcjonujące terytorialnie w ramach Unii Europejskiej.

Nadrzędnym celem badawczym w pracy, jak określiła go sama Habilitantka, była „identyfikacja roli i wpływu na państwa i regiony interesów powiązanych z sektorem energetycznym w obliczu rozpoczętego procesu transformacji energetycznej” (Autoreferatu, s. 4) lub inaczej „próba ukazania złożonego procesu zależności energetycznych, zakamuflowanych interesów energetycznych i ich wpływu na politykę zagraniczną państw, zwłaszcza tych o mniejszym potencjale gospodarczym” (Monografii, s. 7). W ujęciu utylitarnym dr Ewelina Kochanek podjęła się również doprecyzowania istoty i zakresu

bezpieczeństwa energetycznego państwa, pojęcia lobbingu energetycznego oraz kategorii dyplomacji energetycznej, a także wskazania stosunku mocarstw do procesu transformacji energetycznej.

Na pochwałę zasługuje fakt, że wybór tematyki rozważań jest niezwykle istotny i aktualny nie tylko w aspekcie poznawczym (naukowym), ale nade wszystko wyniki prezentowane na łamach opracowania mają wymiar praktyczny, możliwy do wykorzystania przez podmioty decydujące o wilkości i strukturze obecnego i przyszłego na rynku energii.

Struktura i układ rzeczowy monografii są logiczne i spójne problemowo. W trakcie przygotowania opracowania wykorzystano niezbędne dla tego typu prac badawczych składowe metodyczne, merytoryczne i formalne. Poszczególne części pracy i ich zawartości, powiązane ściśle z podjętym tematem i wyczerpujące w pełni przyjęty zakres podmiotowy, przedmiotowy, przestrzenny i czasowy, tworzą koherentną i jednolitą merytorycznie, aczkolwiek wielowarstwową i interdyscyplinarną monografię, o dużej dozie ładunku utylitarnego. Poziom warstwy metodologicznej prezentowanych wyników badań jest dobry. Język wykładu jest jasny i precyzyjny, przez co ułatwiona jest percepcja prezentowanych w pracy treści. Dzieło przygotowane zostało dobrze pod względem edytorskim, a sposób prezentowania efektów badań z przeprowadzonych analiz i ocen nie budzi zastrzeżeń co do jakości oraz rzetelności opisywanych wyników dociekań, jednoznaczności komentarzy i poprawności wywodów.

Monografia składa się ze wstępu, czterech rozdziałów prezentujących opisowo poszczególne obszary problemowe, zakończenia, spisu wykresów, map, rysunków i tabel oraz bibliografii. Całościowo praca zawiera łącznie 230 strony maszynopisu, z czego na część zasadniczą opracowania przeznaczono 202 strony.

Punktem wyjściowym treści poszczególnych rozdziałów było oparcie się na poglądach i teoriach dotyczących zagadnień niejednorodnych i dyskusyjnych, które nie są do końca zdefiniowane, zbadane lub też bywają różnorodnie, nie zawsze poprawnie, interpretowane. Z uwagi na interdyscyplinarny charakter problematyki bezpieczeństwa energetycznego pozytywnie oceniam sięganie przez Habilitantkę do wyników badań opisujących poglądy i doświadczenia badaczy reprezentujących różne dziedziny nauki oraz ośrodki badawcze. Ten zabieg pozwolił na wyczerpujące i efektywne przedstawienie omawianej materii.

Monografię otwiera dość krótki, czterostronicowy *wstęp* (s. 5-8), w którym Autorka słusznie wskazuje na potrzebę podjęcia badań procesu transformacji energetycznej oraz jego wpływu na osiągnięcie celów politycznych i gospodarczych. Przybliżyła w nim również, potencjalnemu czytelnikowi, główny problem i cel dociekań, a także przedmiot, przestrzeń i cezurę czasową rozważań oraz omawia syntetycznie konstrukcję pracy.

Wstęp oceniam jako poprawnie skonstruowane syntetyczne wprowadzenie w problematykę całego dzieła.

Rozdział pierwszy (s. 9-52), pod tytułem: *Współczesny krajobraz energetyczny*, poświęcony został przybliżeniu teorii bezpieczeństwa energetycznego, wskazaniu światowych zasobów surowców energetycznych oraz omówieniu kluczowych problemów bezpieczeństwa energetycznego, jakimi zdaniem Habilitantki są: terroryzm morski, dostęp do surowców energetycznych, zagrożenia cybernetyczne, ekstremalne zjawiska pogodowe oraz czynniki ekonomiczne.

Tę część opracowania, po jej dogłębnej analizie, wypada ocenić ogólnie pozytywnie, aczkolwiek, niewielki niedosyt może budzić dość skromne ujęcie teorii bezpieczeństwa energetycznego (choćby brak analizy porównawczej spotykanych pojęć) oraz stosunkowo subiektywny sposób identyfikacji zagrożeń, bez wskazania jasnego kryterium ich doboru.

Drugi rozdział (s. 53-92), w brzmieniu: *Lobbing energetyczny w procesie decyzyjnym Unii Europejskiej*, zawiera interesujące treści dotyczące: rewizji polityki energetycznej i klimatycznej Unii Europejskiej, lobbingu jako narzędzia wywierania wpływów oraz funkcjonalnej i egzemplifikacyjnej strony lobbingu w Unii Europejskiej. Wydaje się, że podrozdział 2.3., zatytułowany *Rzecznictwo interesów w Stanach Zjednoczonych*, znalazł się w tej części monografii „przypadkowo”, tym bardziej, że zajmuje on tylko jedną stronę.

Całościowo drugi element części zasadniczej monografii należy uznać za niezwykle wartościowy, a treści w nim przedstawione mogą się stać lekturą zalecaną dla każdego polskiego przedstawiciela w Europarlamencie, zwłaszcza członków ITRE.

Problematyce omawianej na kartach *rozdziału trzeciego* (s. 93-158), zatytułowanego: *Dyplomacja energetyczna w czasach transformacji systemowej*, Pani dr Ewelina Kochanek, poświęciła najwięcej miejsca w swoim dziele habilitacyjnym. Zabieg ten wydaje się być w pełni zrozumiały, gdy przyjrzymy się siedmiu niezwykle ważkim kwestiom jakie zostały w nim poruszone, a które dotyczą tak trudnych tematów, jak: zagrożenia klimatyczne, transformacja energetyczna wielu prędkości, rozwój odnawialnych źródeł energii, strategię przejścia do gospodarki niskoemisyjnej, rola wodoru w niskoemisyjności, społeczny aspekt transformacji energetycznej, Polska wobec Europejskiego Zielonego Ładu.

Zawarte w tej części książki autorskie wyniki badań podjętych problemów, zasługują na pochwałę, gdyż Habilitantce udało się niełatwa sztuka przybliżenia w sposób syntetyczny, a jednocześnie niezwykle przystępny, skomplikowanych zagadnień z pogranicza różnych dziedzin nauki. Świadczy to dobrze o dojrzałości badawczej Autorki i Jej erudycji.

Ostatni, czwarty rozdział części głównej monografii, opisany tytułem: *Mocarstwa wobec transformacji energetycznej*, mający swoisty charakter egzemplifikacyjny, posiada zawartość treściową opisującą stanowiska wybranych, znaczących graczy światowej sceny polityczno-energetycznej wobec transformacji globalnego systemu energetycznego. Mamy w nim bardzo zgrabnie, aczkolwiek stosunkowo skonsolidowane, ukazane podejście do problemu przez takie podmioty, jak: Rosja, kraje OPEC, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, Chiny oraz duże koncerny działające na rynkach naftowo-gazowych.

Warstwa merytoryczna tego elementu dzieła poprawnie rozwija i dopełnia triadę rozdziałów poprzedzających, i zaprezentowanych w nich kwestii, stając się dobrym zwieńczeniem, niejako klamrą spinającą, zasadniczej części książki Habilitantki, potwierdzając w większości tezy i stanowiska przedstawione wcześniej, a będące z pewnością efektem żmudnych, wieloletnich i wielopłaszczyznowych dociekań naukowo-badawczych.

Pracę zamyka stosunkowo skromne, jednak dobrze skonstruowane, trzystronicowe *zakończenie*, w którym dr Ewelina Kochanek podsumowuje syntetycznie efekty Swoich badań, formułując kilka wniosków natury ogólnej oraz opinii o charakterze postulatycznym.

Z większością zawartych w nim tez trudno się nie zgodzić, jak chociażby z tym, że „możliwe jest ukrycie wielu indywidualnych planów geopolitycznych, zasłaniając się zmianami klimatu” oraz że „można wykorzystać transformację energetyczną do wzmocnienia swojej pozycji gospodarczej oraz pozorować działania ekologiczne, by uzależnić od swoich zasobów państwa ościenne” (s. 213). Znajdziemy tu jednak i stwierdzenia częściowo dyskusyjne, np. „energia słoneczna i wiatr [...] w ciągu dekady staną się w pełni konkurencyjne kosztowo” (s. 211) lub w pewnym stopniu efemeryczne i eufemiczne np. „Europa odwraca się od paliw kopalnych, które dały jej możliwość ogromnego rozwoju gospodarczego” (s. 212).

Oceniając przedstawioną monografię trudno nie zwrócić uwagi na jeszcze jedną istotną, zdaniem oceniającego, kwestię, a mianowicie całkowity brak (rozd. 2) lub bardzo skromny charakter (rozd. 1, 3, 4) części podsumowującej (wnioskowej) każdego z rozdziałów. Wydaje się, że dopracowanie tego elementu miałooby pozytywny wpływ na całościowy odbiór dzieła.

W *bibliografii* Autorka wykazała: 39 aktualnych i adekwatnych tematycznie monografii i publikacji zbiorowych, 124 artykuły naukowe, 47 innych materiałów źródłowych oraz 95 pozycji netograficznych. Wszystkie wymienione grupy badawczej bazy źródłowej zawierają składowe polsko- i anglojęzyczne, co dobrze świadczy o jej wartości.

Książkę ubogacają jakże cenne i pożądane współcześnie elementy graficzne, którymi w tym przypadku są: 4 mapy, 5 rysunków, 12 wykresów i 5 tabeli.

Podsumowując ocenę zasadniczego osiągnięcia naukowego Habilitantki, w postaci monografii, należy stwierdzić, że dr Ewelina Kochanek podjęła istotny dla nauk o bezpieczeństwie problem transformacji energetycznej i powstających wokół niej interesów.

Nakreślony w programie badań cel został przez Autorkę z powodzeniem osiągnięty, czego materialnym efektem jest niezwykle wartościowa praca naukowa, zawierająca treści systematyzujące i ubogacające o określone, twórcze elementy teorię bezpieczeństwa ekonomicznego państwa, a precyzyjniej bezpieczeństwa energetycznego i polityki bezpieczeństwa. Stąd też trzeba uznać jednoznacznie, że monografia stanowi znaczący wkład w rozwój nauk o bezpieczeństwie.

Wyniki badań zawarte w opracowaniu, jak też rzeczywistość otaczającego nas świata, wskazują dobitnie na konieczność poszukiwania bardziej zróżnicowanego podejścia do zmian systemowych w międzynarodowym łańdźcu energetycznym. Samym zaś monografii tworzy dobre podwaliny teoretyczne pod ten proces kreśląc kierunek dalszych penetracji naukowych oraz ułatwiając rozbudowę przedmiotowego obszaru wiedzy naukowej.

3.2. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych kandydatki i jej aktywności naukowej

W oparciu o przedstawione dokumenty i posiadane opracowania dr Eweliny Kochanek stwierdzić wypada, że do istotnych z punktu widzenia rozwoju nauk o bezpieczeństwie opracowań monograficznych, oprócz wcześniej omówionej książki habilitacyjnej, należy zaliczyć pozostałe dwie pozycje zwarte Habilitantki, zatytułowane: *Geopolityka energetyczna współczesnych państw*, Wyd. Minerwa, Szczecin 2016, ISBN 978-83-64277-71-9 (ss. 245) oraz *Podstawy bezpieczeństwa energetycznego państwa*, Wyd. Volumina.pl Daniel Krzanowski, Szczecin 2014, ISBN 978-83-7867-244-9 (ss. 176).

Oba wymienione opracowania są ściśle związane z obszarem głównego nurtu rozwoju dr Eweliny Kochanek, zawierają właściwy opis rzeczywistości, wartościowe treści oraz poprawne autorskie oceny i wnioski. Jak przystało na opracowania naukowe, były one recenzowane i nadano im numery ISBN.

Wartym zaznaczenia jest także fakt, że są one wymiernym, finalnym efektem zrealizowania dwóch projektów badawczych, finansowanych z dotacji celowej MNiSW, w których kierownikiem zespołów badawczych była Habilitantka.

Doktor Ewelina Kochanek w jednym przypadku pełniła także rolę redaktora naukowego monografii. Mowa tu o pracy zatytułowanej: *Geopolityczne aspekty bezpieczeństwa*, Wyd. AMW, Gdynia 2019, ISBN 978-83-953887-8-1, ss. 329. W opracowaniu tym współredaktorami byli: dr hab. Krzysztof Ligęza i dr Jerzy Kupiński.

Kolejnym elementem dorobku Habilitantki jest dwanaście rozdziałów w monografiach, zajmujących łącznie 235 stron maszynopisu. Znakomita większość z nich, bo aż dziewięć (77% całości) porusza problematykę bezpieczeństwa energetycznego i geopolityki energetycznej, a pozostałe trzy lokować wypada w obszarze zarządzania kryzysowego oraz logistyki sytuacji kryzysowych.

Wszystkie popołnione przez dr Ewelinę Kochanek rozdziały stanowią bezsprzecznie element wiedzy nauk o bezpieczeństwie, a o ich wartości świadczy chociażby to, że są składową opracowań naukowych opublikowanych przez wydawnictwa z listy MNiSW.

Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora Habilitantka przygotowała i opublikowała piętnaście artykułów naukowych, stanowiących łącznie 197 stron wyników badań z problematyki bezpieczeństwa ekonomicznego i geopolityki energetycznej (Załącznik 4, poz. 1-9 i 11-14), logistyki w sytuacjach kryzysowych (Załącznik 4, poz. 10) oraz bezpieczeństwa narodowego (Załącznik 4, poz. 15). Cztery z nich zostały zawarte w naukowych wydawnictwach anglojęzycznych, takich jak: „Energies”, „Geopolitical of Energy” oraz „Energy Policy Jurnal”. Takie działanie jest z wszech miar zalecane w nauce i zasługuje na pochwałę, gdyż: po pierwsze znajduje się w bazie *Scopus* oraz *Web of Science*, a po drugie znacząco podwyższa *Influence Factor* samej Autorki.

Tę część dorobku należy uznać za niezwykle istotną z punktu widzenia oceny dojrzałości naukowej dr Eweliny Kochanek i bezsprzecznie wycenić wysoko, zwłaszcza jeśli weźmiemy ponadto pod uwagę, że jeszcze przed uzyskaniem stopnia doktora, była Ona autorką dziewięciu artykułów naukowych.

W ramach aktywności naukowej Habilitantka dwukrotnie samodzielnie kierowała zespołami badawczymi powołanymi do wykonania tematów naukowych pt.: *Geopolityka energetyczna współczesnych państw* (2015 r.) oraz *Podstawy bezpieczeństwa energetycznego państwa* (2014 r.). Dodatkowo, w dwóch przedsięwzięciach projektowych, uczestniczyła jako aktywny członek zespołu badawczego. Przedsięwzięcia te były zatytułowane: *Problemy bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej, Europy i świata w XX i XXI wieku* (2015-2017 r.) oraz *Bezpieczeństwo państw Półwyspu Bałkańskiego i basenu Morza Śródziemnego w XX i XXI wieku* (2013-2014 r.).

Wszystkie cztery wyszczególnione powyżej projekty badawcze wspierane były finansowo przez MNiSW i podejmowały problematykę charakterystyczną dla nauk o bezpieczeństwie.

Istotnym aspektem rozwoju naukowego Habilitantki, po uzyskaniu stopnia doktora, była także możliwość prezentacji wyników badań na forum naukowym w formie wygłaszania

referatów na krajowych oraz międzynarodowych konferencjach i seminariach naukowych, jak również udział w komitetach organizacyjnych i naukowych wymienionych przedsięwzięć.

W tym obszarze dr Ewelina Kochanek posiada znaczące sukcesy, gdyż zaprezentowała samodzielnie dziesięć referatów na konferencjach o zasięgu międzynarodowym i krajowym (Załącznik 4, pkt E). Poza tym, zgodnie z informacjami zawartymi w *Autoreferacie* (s. 15-16), jako współautorka uczestniczyła aktywnie w trzynastu konferencjach i jednym seminarium naukowym oraz była członkiem czterech komitetów organizacyjnych konferencji krajowych i dwóch o charakterze międzynarodowym.

Ostatnimi, wartymi wzmiankowania aktywnościami naukowymi, które zrealizowała i wykazała w przedstawionym dorobku Habilitantka, a które wnoszą istotny przyczynek do oceny Jej dojrzałości badawczej, warunkującej promocję na stopnia samodzielnego pracownika naukowego, są: członkostwo w Polskim Towarzystwie Geopolitycznym, zrealizowany trzymiesięczny staż naukowy w Wojskowej Akademii Technicznej (2020 r.), rola redaktora tematycznego (infrastruktura i przemysł) w „Przeglądzie Geopolitycznym” oraz wykonanie recenzji wydawniczej sześciu artykułów i jednej pozycji książkowej.

Dokonując syntetycznej wyceny zasadniczego dorobku naukowego dr Eweliny Kochanek, zgromadzonego przez Nią w ciągu ostatnich trzynastu lat działalności naukowo-badawczej, który obejmuje: 3 monografie, 12 rozdziałów w monografiach oraz 15 artykułów naukowych, stanowiących w sumie 1083 strony tekstu i dający Habilitantce 768 punktów MNiSW, *Impact Factor* na poziomie 5,404, a *Index Hirscha*, wg. Google Scholar, o wartości 5, można stwierdzić, że wykazała się ona istotną aktywnością naukową w ocenianym okresie, a dodatkowo cały czas sukcesywnie ją powiększa, co dowodzi przedstawiona dokumentacja.

Dodatkowym atutem w rozwoju naukowym Habilitantki było to, że bardziej postawiła ona na jakość i jednolitość prowadzonych badań, co wykazała wnikliwa analiza otrzymanych opracowań, niż na ilość i różnorodność, która staje się powoli trendem we współczesnej nauce nastawionej na „zbieranie punktów” przez badaczy, a skutkuje zazwyczaj zdawkowym charakterem prezentowanych prac naukowych.

Konsekwentne trzymanie się przez dr Ewelinę Kochanek obszaru badań ograniczonego zasadniczo do problematyki bezpieczeństwa energetycznego państwa z pewnością zapoczątkuje w przyszłości tym, że stanie się Ona jednym z luminarzy tego obszaru nauki.

4. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i z zakresu współpracy

Zgodnie z przedstawionymi przez Habilitantkę informacjami, tylko w okresie od 1 października 2011 roku do 30 czerwca 2021 roku przeprowadziła Ona ponad 2300 godzin

zajęć dydaktycznych, które obejmowały wszystkie formy dydaktyczne oraz były realizowane na poziomie licencjackim i magisterskim w trybie dziennym i zaocznym. Problematyka prowadzonego procesu dydaktycznego, realizowanego przez dr Ewelinę Kochanek, ściśle korespondowała z obszarem prowadzonych przez nią badań i obejmowała między innymi taką problematykę, jak: bezpieczeństwo energetyczne, politykę energetyczną UE, zarządzanie kryzysowe, logistykę w sytuacjach kryzysowych oraz zarządzanie logistyczne w sytuacjach kryzysowych. Dodatkowo Habilitantka prowadziła konwersatoria w języku angielskim pod tytułem: *Energy Security In Global And Local Systems*.

Stosunkowo unikatowa specjalizacja Habilitantki sprawiła, że była zapraszana do współpracy dydaktycznej z innymi uczelniami. W Szczecińskiej Wyższej Szkole Collegium Balticum, Wyższej Szkole Bezpieczeństwa w Poznaniu oraz Wyższej Szkole Bezpieczeństwa i Ochrony im. J. Piłsudskiego w Warszawie dr Ewelina Kochanek przeprowadziła na zlecenie 350 zajęć ze studentami.

W ramach aktywności dydaktycznej Habilitantka realizowała także cykliczne, coroczne wyjazdy studyjne dla studentów do nieczynnej już elektrowni atomowej w Lubminie koło Greifswaldu w Niemczech oraz przygotowywała warsztaty dotyczące „zielonych technologii”.

Wartościowym wydarzeniem, z punktu widzenia rozwoju umiejętności dydaktycznych dr Eweliny Kochanek, był Jej wyjazd dydaktyczny w ramach programu ERASMUS+ na Uniwersytet Marmara w Istambule w Turcji (02-07.06.2019 r.), gdzie zrealizowała osiem godzin wykładów.

Wymiernym efektem dotychczasowej działalności Habilitantki w zakresie aktywności promotorskiej było wypromowanie 25 absolwentów studiów licencjackich oraz pełnienie funkcji promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim mgra Krzysztofa Jaskólskiego przeprowadzonym na Wydziale Cybernetyki Wojskowej Akademii Technicznej.

Interesującym, z punktu widzenia współpracy środowiska naukowego z organizacjami lokalnymi, przedsięwzięciem zrealizowanym przez dr Ewelinę Kochanek, było stworzenie, w ramach projektu *Zarządzanie kryzysowe w praktyce* (2019-2020), kursu e-learningowego w module pt. *Jak uczyć o cyberprzemocy i rozpoznać jej ofiary?* (podmiotem wiodącym w przedmiotowym projekcie był Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie).

Dobrym przykładem efektywnego wykorzystania posiadanej wiedzy i umiejętności organizatorskich przez Habilitantkę było pełnienie roli zastępcy przewodniczącego Komitetu Okręgowego Olimpiady Wiedzy o Bezpieczeństwie i Obronności 2020.

Z pewnością wartościowym i budującym doświadczeniem dla dr Eweliny Kochanek był także występ w radiu i udzielenie wywiadu na temat: *Terminal w Świnoujściu pomógł*

rozwojowi energetycznemu regionu (14.01.2021 r.).

Reasumując aktywność Habilitantki w aspekcie dydaktycznym, organizacyjnym i z zakresu współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym, orzec można, iż jest ona dobra, biorąc pod uwagę posiadany staż naukowy i dydaktyczny oraz obszar terytorialny wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego.

5. Wniosek końcowy

Na podstawie przeprowadzonej analizy i oceny zasadniczego osiągnięcia naukowego oraz pozostałego dorobku naukowego, dydaktycznego, organizacyjnego, w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i popularyzacji nauki stwierdzam, że Habilitantka spełnia wymogi *Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* w zakresie ubiegania się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

Uwzględniając powyższe, wnioskuję do Rady Dyscypliny Naukowej „Nauki o Bezpieczeństwie” Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego o dopuszczenie Pani dr Eweliny Kochanek do kolokwium habilitacyjnego na Wydziale Bezpieczeństwa, Logistyki i Zarządzania WAT.

